

Okkara børn og hini

Oddagrein

Á HESUM stað var í síðstu viku skrivað um børn og aftur í dag verður evni í oddagrein okkara børn – og um hvussu tað á fleiri enn ein máta verður spekulerað í børnum.

VÍST varð í greinini á altjóða skipaðu misnýtsluna av børnum, tá ræður um at vinna pening úr trongdini hjá teim pædofilu, og sagt varð frá at fyrri ferð vóru savnað umboð og talsfólk frá fleiri enn 100 tjóðum til ráðstevnu í Stockholm. Stjór-narumboð og politimyndugleiki, til tess at rökka á mál, tá ræður um, at koma ræðuliga beinleiðis handlinum við smábørnum til lívs.

TÁ stevnan varð sett í síðstu viku varð sagt, at tað var at gera seg inn á okkara framtíð, at gera seg inn á okkara børn.

SJÁLVAÐI kemur hetta í fyrstu røð: Hetta at seta í verk tiltøk á altjóða stigi, ið kunnu steðga ræðuleikunum, og tað skal verða okkara vón, at annað enn bert fægur orð fara at spyrjast burtúr hesu fyrstu ráðstevnu av sínum slag.

VÍST varð á, at handlin við børnum til altjóða sexmarknaðin liggur nú næstur, aftaná vápnahandil og handil við narkotika!

HER skal bert nefast við eitt annað slag handilsskapi har børn eru sokallaða málgruppan, hjá stórum – bæði nationalum og multinationalum – fyrirkomum, ið hálá aðrar milliáðaupphæddir um árið burtúr børnum og teirra tíðunt hartroyndu avvarandi: Foreldur og næstringar, ið verða troyst eftir peningi til alskins líttagurt nyttuleyst pinna-verk og burturkast úr plastikk, ið hildið verður upp fyri børnum.

OG ikki eiga at verða gloymdir handlarir hjá multinationalu oljufyrirkomunum, ið eru famir at selja alt annað enn olju og lutir til bílar. Eitt slag av bondafangaravirksemi nærum í døgndrift: Sun-nudagar sum harðast, kanst tú keypa bæði mjólk og mjólk, kjøt og fisk og um alt landið standa hiliar við góðgæti til børn: Skaðiligt slíkkari stendur frammi, í eyga og tøkuað, hjá smábørnum – í knæhædd hjá vaksnum! – Hjá børnum, ið taka tí tey av góðum grundum ikki ána, at tað er handil talan er um. Alt hetta er ikki ólógligt, ikki bannað á nakran hátt, men er hinvegin so púra legat, sjálvt um hetta er skaðiligt fyri børni og orsök til støðugt stríð millum foreldur og børn.

FLEIRI ferðir um dagin – allan dagin á tamp – berjast foreldur við hetta infama útboð av «góðgæti» og nyttuleysum leikum, sum øll siga, at børni ikki hava gott av.

TEY berjast til fánýtis, tí óvitar eru óvitar og ikki – sum hesi, ið reka handil við leikum og lystum – kalkulerandi vaksni!

ER tað ikki sørt undirbrotligt, at tað um somu tíð, sum heilsuymyndugleikar saman við foreldrum berjast til tess at sleppa børnum undan slíkum, ið ikki er gott fyri tey, so er púrt einki mark fyri hvat framleitt verður og selt, av júst tí, sum ikki er gott fyri okkara børn?

HVAT kundi ikki verið spart á ókinum tannrøkt og hvat kundi ikki verið umgíngi av frusterandi hendingum millum børn og foreldur, um tað var eitt mark sett fyri, hvat loyvt eigur at verða at lokka við.

BØRNINI eru framtíðin og skal tiskil størsta varsemi verða við øllum tí, sum negativt kann ávirka teir umstøður og serliga tað umhvørvi okkara børn vaksa og búast í.

KUNNU vit ikki siggja sjónvarp uttan at leggja hetta við eggjandi lýsingum, ætlaðar óferdugum barnasálum, tá er betur, at vit eru sjónvarpið heilt fyrri uttan!

BANN eigur at verða sett fyri lýsingum, ið seta kilar millum foreldur og børn! – Tað er einki skil í at øll tann orka, lærd verður í at læra børn, at skilja imillum, verður gjørt til fánýtis av grammum kremlarum, ið skulu tjena pening sjálvt uppá okkara børn.

Sosíalúrin

»Mr. BAD GUY«

Freddie Mercury, rundar tey hálvthundrað:

Í dag, 5. september 1996, hevði ein av okkara mestastu sangarum og sangskrivarum innan rokkónleikin, rundað tey hálvthundrað ári. Eg skrivi «hevði», tí okkum øllum kunnugt, gjørdist hann enn eitt offur av tí hervulgi AIDS sóttini og andaðist 24. november 1991, bert 45 ára gamal.

Talan er sjálvandi um tann so navnframa Freddie Mercury, sangara og mitt-punkt í bretska rokkbólkum Queen, sum í einum 19 ára tíðarskeiði, legði allan heiminn fyrri teirra fótur.

Freddie Mercury var borin í heim 5. september 1946 á oynni Zanzibar, sum liggur eysturúr Afríku. Pápin arbeiddi fyrri bretska krúnuna og tað hevði við sær, at Freddie fekk privat undirvísing í klaverfylligspæli, sum hann senni í lívinum skuldi fáa nógv gleði av. Hann flutti longu sum hálvvaksin við foreldrum sínum til Bretlands at búgva, og búsettist í tí meira vælbyrgaða býarpartinum í London. Hann næm sær útbúgving innan grafiska list. Hann fólgi seg drignan av tónlistalívnum í London og var tað á henda hátt at hann í 1972 kom í samband við Brian Harold May, Roger Taylor og John Richard Diakon, sum allir vóru framúrskarandi tónleikarir, hóast teir vóru vælútbúnir á øðrum økjum.

Brian Harold May f. 19.7.1947, hevði tikið endaligt prógv í matematikk og psykologi. Roger Taylor f. 26.7.1949, í biologi og John Richard Deakon hevði eina fyrsta floks eksamium innan elektronikk-in.

Um hetta mundi spældu Brian og Roger í frítíðini bólknum Smile, men byrjaðu nú at spæla saman við Freddie og John og lögdu teir við hesum lunnar undir rokkbólkinn Queen, sum uttan iva kemur at standa sum ein minnisvarði yvir rokkbólkarnum langt inn í næstu öldina, ikki minst Freddie at takka.

Líka frá byrjan var slag-orðið hjá hesum fyra ambitiøsum unglingum, «antin gerast vit rokkmillióningar, ella gevast vit» hetta hóast ongin teirra kom frá trongum korum.

Teir byrjaðu við einum lottum stíli, sum bæði var fyrri tað unga og eldra ættarlíðið og otaðu seg skjótt upp á teir bretska rokkundarnar. Við tí sermerkta sangkynstrinum og teimum røandi yrkingunum hjá Freddie vóru plátur teirra nakað heilt serligt og teim-

um var spádd ein lovandi framtíð.

Í 1973 gjørdur teir sít fyrsta videolag sum nevndist «Lier», men vóru noyddir at brynja seg við toli, tí ikki fyrr enn árið eftir í 1974 kom teirra fyrsta veruliga gjøgnumbrot og var tað lagi Killer Queen av LP plátuni «Sheer Heart Attack», og sum gjørdist nr. 2 á tí bretska hittlistanum og so kom gongd á.

Árið eftir kom LP in «A Night at the Opera», og við meistaraverkinum Bohemian Rhapsody, sum streyk til topp kring allan knøttin, tóku teir allan tónleikaheimin av bóli, og vóstu at dugur veruliga var í teimum.

Nú kom vindur í seglini og tey næstu ári, streymaðu plátur teirra á marknaðin, her kunnu nevast: A Day at the Races, sum eins og áðurnevnda «A Night at the Opera», eru tveir film-titlar hjá Marx Brothers, News of the World - Queen Jazz og The Game, har stórhitti Crazy little thing Call Love, er av.

Næsta útpæli frá Queen var filmtónleikaplátan Flash Gordon (Jens Lyn), sum fyrriuttan lagið Flash, ikki gjørdist tað heilt stóra samtaluvænið og heldur ikki næsta útgávan, sum nevndist Hot Space. Á hesi útgávu kann to leggjast dentur á lagi «Under pressure», sum var ein duett millum Freddie Mercury og David Bowie og sum var tann einasta duettin, sum er givin út á nakrari Queen plátu?

Nakað seinni kom LP in The Works, og hvør okkara minnst ikki lógsum: I want to break free, Radio Ga Ga

og tann oyrafellandi og sentimentala Is This the World That We created.

Eftir hesa útgávuna kom ein lítill stigur í hjá Queen, men arbeiddur teir atlikavæl hvør sær við mismisk verkætlanum og eydnaðist tað Freddie í hesum tíðarskeiðinum at geva eina soloplátu út, sum nevndist Mr. Bad Guy. Henda plátan gjørdist ikki tann heilt stóra soluveran hóast yrkingunum og tónleikinum ikki bilti nakað. Sangurin Living on my own, sum var av hesi útgávu, var remiksaður í 90'árunum og seldi ikki heilt onki. Men at vera útbrendir, tað var eitt orð, sum Freddie og kompanið ikki vildu hava liggjandi á sær, og so langt burt frá tí.

Hurðarnar á Wembley Stadion høvdu staðið opnar allan dagin og úr øllum ættum streymaðu fólk til fyrri at líta á ta størsta tónleikatíkið síðani Woodstock fór av bakkastokki.

Live Aid tiltakið, sum írski sangarin Bob Geldorf hevði stápla upp á beinini til frama fyri neyðhjálptil Afrika var skipað í tveimum pørtum. Annað á Wembley Stadion í London og hitt í Philadelphia í Amerika og var somuleiðis sent um fylgisvein um næstan allan knøttin.

Her trinu Queen á pallin aftur fyrri fyrstu ferð í langa tíð og tóku ta stóru áhoyrarafjöldina við stormi, bæði hvat ljóði og framförslu viðvíkti og uttan at hava verið inni á pallinum áðrenn og roynt ljóðgóðskuna. Eftir hesa framförsluna vóru teir røstir upp í ský og fingur heidurin at vera tann best leikandi bólkurin í tiltakinum yvirhøvur.

Nú var aftur boð eftir teimum og hesaferð var tað at skriva tónleikin til filmen Highlander. Hesuferð bragdaði betur og onki undur í, tá sangir sum: A Kind of Magic, Friends will be friends og Who wants to live Forever, finna vegin út gjøgnum hátalarin.

Líka frá byrjan var skriviháturin hjá Freddie Mercury eyðkendur. Beint ímillum at vera yvirflattiskur ella alt ov djúptgangandi, sóknaðist hann í yrkingum sínum eftir einum svári og setti spurnar-tekin við lívið, kærleikan og deyðan.

Av og á var Freddie Mercury við í øðrum verkætlanum, eitt nú sangleikunum Time, sum Dave Clark úr bólknum Dave Clark Five setti upp og í hesum leiki syngur hann millum annað lagið: Time waits for nobody, ein áheitan um hvussu stutt lívið er á foldum, ein

rættuliga nærliggjandi Freddie Mercury yrking.

I endanum av 80'árunum sást á Freddie at eitt ella annað var áfátt, hann var svunnin burtur í onki, ella sum hann sjálfur sigur í einari av sínum seinni yrkingum, eg eri bert ein skuggi av mær sjálvum. Hóast Freddie hevði fingið staðfest AIDS í útbroti helt hann áfram at skriva og gera plátur, sum um onki var hent. Honum eydnaðist at geva eina soloplátu aftur út, hon nevndist The Album, eitt satt meistaraverk sangmessiga. Eisini gav hann tann gamla slagaran The Great Pretender út í nýggjum sniði umframt at arbeiða við Queen útgávu.

Á seinastu plátuni sum Freddie Mercury gjørdi saman við hinum í Queen, gav hann iðgjøgnum yrkingar sínar umheiminum eina greiða ábending um, hvønn vegin tað gekk. Í sanginum These are the days, lítur hann aftur á farnar dagar og á alt hann kundi hugsað sær at roynt einaferð enn, áðrenn timaglasíð útrennur, og í The Show must Go On, takkar hann uttan iva fyri seg við orðunum «I'll soon be turning around the corner now» og sigur øllum sum hava fylgt honum og Queen hetta 19 ára tíðarskeiðið farvæl.

Hetta var seinastu ferð almenningurin sá Freddie á lívi.

Freddie Mercury arbeiddi nógv í upptøkahølinum tað seinastu tíðina av lívi sínum og burtur úr hesum spurdist nógvir góðir sangir. To much Love will kill you, This could be Heaven for everyone and Mother Love, sum hinir í Queen hava givið út á fløgu eftir deyða hansara.

Freddie Mercury valdi ein lívsstíl, sum í seinra endanum gjørdi av við hann, men var greiður yvir, at tað var eitt lív eftir deyða hansara, ella sum hann sjálfur segði «The show must go on»...

J. H.
Vágur, 5.9.96.